

ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

УДК 314.7

DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.20.1.5>

Михайло МЕЛЬНІЙЧУК, Вікторія ГОРБАЧ, Максим МЕЛЬНІЙЧУК

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стаття присвячена дослідженню характерних особливостей зовнішньої та внутрішньої міграції населення Волинської області. Вивчено динаміку міграційних процесів області протягом останніх років у зв'язку з чинниками, що обумовлюють такі зміни. Проаналізовано вік мігруючого населення, виявлено домінуючу вікову категорію серед мігрантів регіону. Досліджено прямий та опосередкований вплив механічного переміщення населення на загальну структуру населення Волинської області. Висвітлено особливості внутрішньообласного переміщення населення та передумови тяжіння населення до великих адміністративних одиниць краю.

Ключові слова: механічний рух населення, міграційний приріст населення, міграційне скорочення населення, внутрішня міграція, зовнішня міграція, прибуття, вибуття.

Постановка науково-практичної проблеми. З року в рік загальні характеристики та тенденції міграційних процесів Волинської області динамічно змінюються та тісно пов'язані з соціально-економічним розвитком регіону. Основною метою дослідження є виявлення просторових та часових змін у міграційних процесах Волинської області. Задля досягнення поставленої мети під час дослідження реалізовувалися наступні завдання:

- дослідити динаміку зовнішніх міграційних процесів протягом останніх років;
- вивчити статево-вікову структуру мігруючого населення;
- проаналізувати показники механічного переміщення населення окремих районів досліджуваної території;
- висвітлити ключові передумови просторової диференціації міграційних рухів населення у межах Волинської області.

Актуальність і новизна дослідження. Міграційні процеси в умовах глобалізації набули неабиякого розвитку та потребують детального вивчення. На сьогодні перерозподіл населення у просторі спричиняє не лише кількісні, а й якісні зміни у структурі народонаселення. Слід зазначити, що сучасні особливості механічного переміщення населення Волинської області у науковій літературі висвітлені недостатньо та потребують подальших досліджень. Тому, у статті досліджено особливості внутрішніх та зовнішніх міграцій населення Волинської області з урахуванням передумов та наслідків таких рухів. Проведені дослідження виявили вплив механічного переміщення населення на загальну структуру населення Волинської області, а аналіз віку мігруючого населення дозволив визначити найбільш мобільну вікову категорію серед мігрантів регіону.

Зв'язок теми статті з важливими науково-практичними завданнями. Народонаселення, його склад та структура є основою для розвитку будь-якого регіону. Кризові демографічні явища, які простежуються на території Волинської області та України в цілому несуть серйозні загрози для розвитку нашої держави, стабільності її економіки.

Вивчення особливостей переміщення населення протягом останніх років з урахуванням причин та наслідків таких змін необхідне при комплексному дослідженні демографічної ситуації, прогнозуванні подальшої динаміки чисельності та складу населення досліджуваної території.

Аналіз останніх публікацій за темою дослідження. Протягом різних часових зрізів дослідженням міграційних процесів Волинської області займалися чимало вчених. Показники міграційних рухів населення України загалом та Волинської області зокрема висвітлені у працях Е. М. Лібанової, І. М. Прибиткової, Ю. І. Муромцевої, О. В. Позняка тощо. Дослідженням просторового переміщення населення досліджуваної території займалися С. О. Пугач, В. Й. Лажнік, І. В. Поручинська, В. І. Поручинський, А. М. Слащук, Н. І. Прицюк. Окрім того, постійний облік кількості прибулих та вибулих досліджуваного регіону проводить Головне управління статистики Волинської області.

Викладення основного матеріалу. Під міграційними процесами у демографічній науці розуміють механічне переміщення населення з одного місця на інше. Саме міграція визначила сучасне просторове розміщення населення нашої планети.

Переміщення людей у просторі залежить від низки природних, екологічних та соціально-географічних чинників. Тому, на основі

показників міграції населення, можна зробити висновки про суспільно-географічну ситуацію певного регіону, її зміни та динаміку.

Населенню Волинської області притаманні майже всі основні види міграції: зовнішня та внутрішня; постійна і тимчасова; сезонна та мятникова. Тому, територія досліджуваної області характеризується просторовою та часовою неоднорідністю населення.

На розвиток міграційних процесів Волинської області впливає низка чинників, таких як: географічне положення, економічне становище регіону, рівень добробуту населення тощо. Наприклад, у зв'язку з прикордонним положенням Волинської області, у її межах набуває розвитку зовнішня міграція (еміграція та імміграція), зауважимо, що переважає еміграція, яка є здебільшого є тимчасовою, сезонною або епізодичною.

Протягом тривалого історичного розвитку регіону показники міграційних змін населення залишалися від'ємними. Зокрема, кількість осіб, що прибували на територію Волинської області протягом 2012-2017 рр. у середньому становить 12 808 осіб/рік, а кількість вибулих – 13 013 осіб/рік. Відповідно, сальдо міграції у межах області протягом розглянутих років складало -0,2 тис. осіб/рік.

Для порівняння, міграційне скорочення населення впродовж 1990-2010 рр. у середньому становило - 0,6 тис. осіб/рік [6, с. 90]. Зменшення чисельності вибулих протягом останніх років може свідчити про покращення соціально-економічних умов проживання населення у межах досліджуваної території.

Незважаючи на загальну тенденцію до міграційного скорочення населення протягом 2012-2017 рр, зовнішні міграційні процеси досліджуваної території характеризуються динамічністю та диференційованістю протягом різних часових зрізів. Аналізуючи діаграму 1, спостерігаємо, що протягом 2012-2015 рр. кількість осіб, що прибули на територію області переважала над кількістю вибулих. Так, найбільший міграційний приріст спостерігався у 2014 р. і становив 0,6 осіб на 1 000 жителів. Притік населення пояснюється активізацією внутрішньої міжрегіональної міграції у межах України, у зв'язку з проведенням антитерористичних операцій у Донецькій та Луганській областях та анексією Криму. Такі події спричинили евакуацію мирного населення у західні та центральні регіони України. Відтак, велика кількість населення прибула на територію Волинської області і в 2015 р. становила 16 253 особи, але майже стільки ж осіб вибуло, тому сальдо міграції порівняно з попереднім роком

невелике.

Проте у подальші роки сальдо міграції швидкими темпами знижується і набуває від'ємних значень, що може бути пов'язано із нестабільною політичною ситуацією, погіршенням умов життя, закриттям малих та середніх підприємств і, як наслідок, скороченням робочих місць. Так, станом на 2018 р. Міграційне скорочення населення становило 0,7 осіб на 1 000 жителів.

На сьогодні міграційні процеси у межах Волинської області характеризуються високою інтенсивністю, а населення регіону доволі рухоме. Так, коефіцієнт рухомості населення Волинської області у 2018 р. становить 33,6 %, для порівняння відповідний загальноукраїнський коефіцієнт не перевищує 26,7 %. Така особливість досліджуваної території обумовлена її низьким соціально-економічним розвитком порівняно з іншими областями України, а також, протяжним кордоном території із Республікою Польща та Республікою Білорусь.

Зауважимо, що як і для території всієї України для території Волинської області характерне переважання еміграції над імміграцією. Зокрема, коефіцієнт прибуття протягом 2018 р. становив 16,5 %, а коефіцієнт вибуття – 17,1 %.

Проте незважаючи на інтенсивні механічні переміщення населення Волинської області, їхній вплив на чисельність населення області порівняно незначний. Так, протягом 2018 р. Природне скорочення населення області становило 2 440 осіб, а міграційне – лише 687 осіб. Унаслідок розглянутих взаємопов'язаних процесів, загальний коефіцієнт приросту (скорочення) населення Волинської області також від'ємний і становить -3,01 %.

Слід зазначити, що внаслідок розвитку процесів глобалізації, прикордонного положення області, міграційні потоки з території регіону спрямовані у всі частини світу. Найбільш привабливими для емігрантів Волинської області є держави Європи, а саме Польща, Чехія, Іспанія, Португалія, Італія тощо. Саме в ці країни спрямовані основні міграційні потоки області, які є переважно трудовими. Однак, розглянуті міграційні рухи зазвичай належать до тимчасових та пов'язані із виїздом на сезонні роботи, навчання тощо.

Незважаючи на активний розвиток міждержавної міграції, більшість емігрантів Волинської області на постійне місце проживання виїжджають не закордон, а у інші області України. Аналізуючи рисунок 2, спостерігаємо, що станом на 2017 р. лише 27 осіб виїхало за межі нашої держави, а 796 жителів області

переселилися у інші регіони України.

Як і для решти регіонів України, для території Волинської області характерна неоднорівна рухливість різних вікових груп, так звана, диференційна міграція [3, с. 210]. Зауважимо, що більшість емігрантів області – це населення

працездатного та репродуктивного віку (16-59 років). Набагато менше мігрантів серед дітей та людей похилого віку (рис. 2), що пов'язано із значно меншою мобільністю цих вікових категорій.

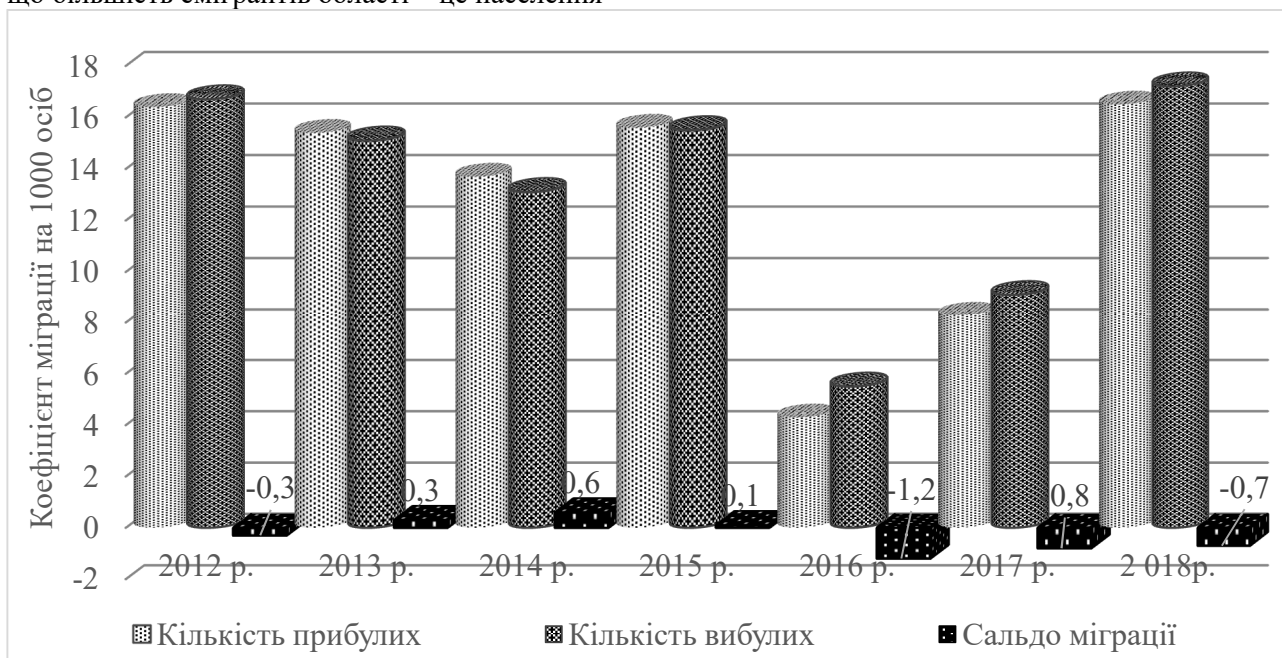

Рис. 1. Динаміка міграційних процесів Волинської області протягом 2012-2018 рр.

Джерело: розроблено авторами на основі даних [8, с. 298; 9, с. 296; 10, с. 281; 11, с. 56; 12, с. 55; 13, с. 55; 14, с. 55].

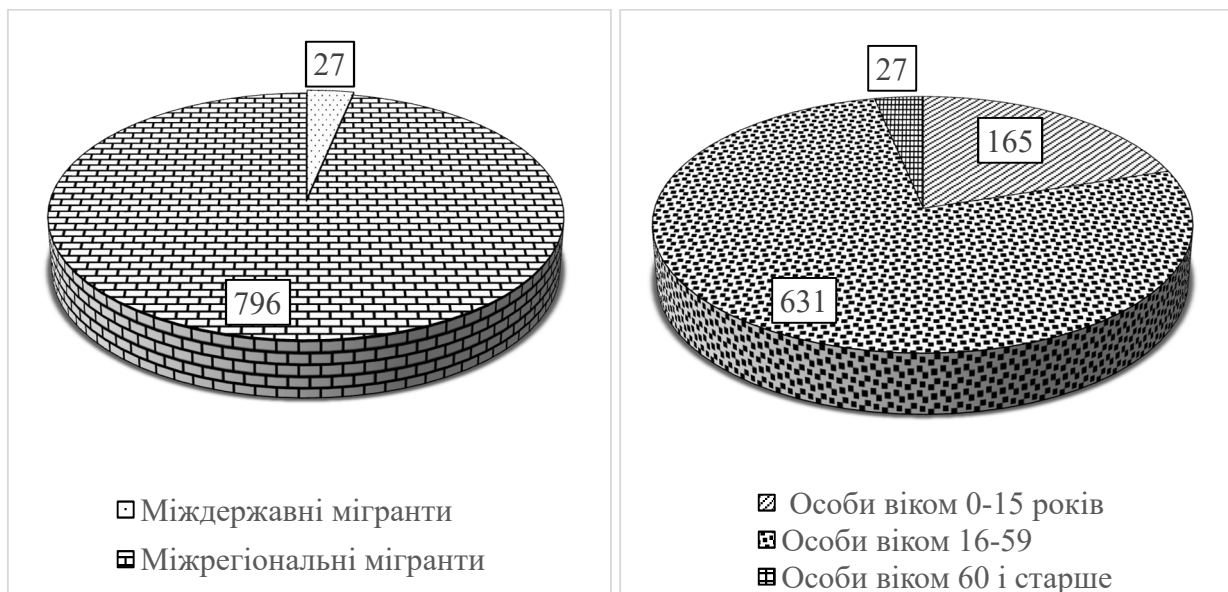

Рис. 2. Потоки емігрантів із Волинської області за віком та місцем переміщення у 2017 р., осіб

Джерело: розроблено авторами на основі даних [1, с. 36].

Відтік осіб віком від 16 до 59 років має прямий та опосередкований вплив на демографічну ситуацію досліджуваної території. Зрозуміло, що міграція безпосередньо впливає на чисельність населення, його статеві-вікову структуру, етнічний склад тощо.

Окрім того, еміграція осіб молодших віко-

вих груп призводить до прискорення старіння населення регіону, тобто збільшення частки людей похилого віку у віковій структурі населення і, як наслідок, збільшення показників смертності [5, с. 239]. Зауважимо, що еміграція населення віком 16-59 років спричиняє зниження показників відтворення населення та

зменшення кількості трудових ресурсів на ринку праці.

Характерною особливістю є те, що серед мігрантів області переважають жінки, які складають 55 % від усього мігруючого населення [4, с. 112]. Проте диспропорція у гендерній

структурі мігрантів не має значного впливу на процеси укладання шлюбу та інтенсивність відтворення населення у межах області, адже для третинного співвідношення статей характерне переважання жіночого населення над чоловічим [2, с. 405].

Рис. 3. Картосхема міграційних рухів населення у межах Волинської області у 2017 р.
 Джерело: розроблено авторами на основі даних [14, с. 55].

Слід зазначити, що на території Волинської області, окрім зовнішніх, присутні також і міжрайонні міграції. Загалом, вони спричинені тими ж причинами, що і зовнішні – пошуком кращих умов життя, більших заробітків тощо.

Більшість внутрішніх мігрантів переїздить із сільських місцевостей до найбільших міст

області та обласного центру. Так, протягом багатьох років, унаслідок природного та механічного руху населення, спостерігається загальна тенденція до зменшення кількості сільських жителів та збільшення міських. Зокрема, у 1940-х роках чисельність сільського населення становила 872,9 тис. осіб, а міського – лише

174,0 тис. осіб [7, с. 6]. У подальшому кількість сільських жителів значно скорочувалася і на початок 90-х років міське населення кількісно переважало над сільським. На сьогодні чисельність міських жителів майже вдвічі перевищує сільських. Так, станом на 1 січня 2018 р. кількість міського населення становила 542,7 тис. осіб, а сільського – лише 495,8 тис. осіб.

Незважаючи на загальні тенденції до відтоку населення із сільських місцевостей, протягом останніх років спостерігаються і зворотні процеси – переїзд населення із міських населених пунктів до сільських. Здебільшого такими мігрантами є особи старших вікових категорій, тобто економічно неактивне населення, що переїжджає з метою покращення екологічних умов проживання, реалізації духовних потреб тощо.

У зв'язку з особливостями зовнішніх та внутрішніх міграційних процесів на території Волинської області сформувалася територіальна диспропорція механічного руху населення (рис. 3).

З огляду на запропоновану картосхему, спостерігаємо, що від'ємне сальдо міграції спостерігається у районах віддалених від обласного центру, із слабким розвитком соціальної сфери, промислового виробництва тощо. Так, протягом 2018 року найбільше міграційне скорочення населення спостерігається у Любецькому, та Володимир-Волинському районах, найбільша кількість населення виїхала із Ківерцівського району (1 153 осіб) [14, с. 55].

На противагу, у районах із високою концентрацією промислового виробництва, розвинутою соціальною і культурною сферою сальдо міграції набуває додатних значень. Притік населення спостерігається до обласного центру та до великих районних центрів. Так, найбільший міграційний приріст спостерігається у

межах Луцького, Ковельського та Турійського районів.

Серед досліджуваних територій варто виокремити Луцький район, де сальдо міграції значно перевищує показники решти районів і становить 19,0 осіб на 1 000 наявних жителів. Явище спричинено адміністративною значущістю району, кращими умовами життя в його межах.

Окрім того, для населення Волинської області характерними є маятникові щоденні (або майже щоденні) міграції, що пов'язані із переміщенням від місця проживання до місця роботи чи навчання. Такий вид міграції притаманний для найбільших міст області та прилеглих до них населених пунктів, зокрема: м. Луцьк, м. Ковель, м. Нововолинськ, м. Володимир-Волинський та м. Ківерці.

Висновки та перспективи використання результатів дослідження. Узагальнюючи вищесказане, зауважимо, що внаслідок недостатнього розвитку соціальної сфери, низького рівня добробуту населення, протягом останніх років на території Волинської області спостерігається від'ємне сальдо міграції, тобто відтік населення з регіону. Більшість мігрантів області – це населення репродуктивного та працездатного віку, які є особливо цінними для досліджуваної території. Незважаючи на невеликі площі області, майже однакові соціально-економічні та природні умови проживання, міграційні процеси окремих районів досить різняться та спричиняють територіальну диспропорцію розміщення населення. Отримані результати дослідження необхідні для прогнозування динаміки чисельності населення в майбутньому та розробки ефективної демографічної політики регіону, а також подальшого вивчення міграційних процесів Волинської області та чинників, що спонукають населення до зміни місця проживання.

Література:

1. Волинь у соціально-демографічному вимірі: статистичний збірник / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2018. – 179 с.
2. Горбач В. В. Стативно-вікова структура населення Волинської області та її динаміка / В. В. Горбач, М. М. Мельничук // *Scientific achievementsofmodernity*. – Liverpool, UnitedKingdom, 2020. – С. 402-407.
3. Муромцева Ю. І. Демографія: навч. посібник / Ю. І. Муромцева. – К.: Кондор, 2009. – 300 с.
4. Поручинська І. В. Порівняльний аналіз демографічної ситуації у Волинській області та Люблінському воєводстві / І. В. Поручинська // *Журнал науковий огляд*. – 2014. – № 7(8). – С. 105–113.
5. Прибиткова І. М. Основи демографії: посібник для студентів гуманітарних і суспільних факультетів вищих навчальних закладів / І. М. Прибиткова. – К.: АртЕк, 1995. – 256 с.
6. Пугач С. О. Особливості міграції населення Волинської області у 1990-2010 рр. / С. О. Пугач, В. Й. Лажнік // *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. – 2012. – № 9. – С. 89-94.
7. Социально-экономическое и культурное развитие Вольнской области за годы советской власти. – Луцк: Волинское областное управление статистики, 1989. – 207 с.
8. Статистичний щорічник Волинь 2012 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2013. – 521 с.
9. Статистичний щорічник Волинь 2013 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2014. – 509 с.
10. Статистичний щорічник Волинь 2014 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2015. – 490 с.

11. Статистичний щорічник Волинь 2015 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2016. – 478 с.
12. Статистичний щорічник Волинь 2016 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2017. – 455 с.
13. Статистичний щорічник Волинь 2017 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2018. – 457 с.
14. Статистичний щорічник Волинь 2018 / за ред. В. Науменка. – Луцьк: Головне управління статистики у Волинській області, 2019. – 443 с.

References:

1. Volyn' u sotsial'no-demohrafichnomuvymiri: statystychnyyzbirnyk / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2018. – 179 s.
2. Horbach V. V. Statevo-vikova strukturanaselennyaVolyns'koyioblastitayidyndamika / V. V. Horbach, M. M. Mel'nyichuk // Scientificachievementsofmodernsociety. – Liverpool, UnitedKingdom, 2020. – S. 402-407.
3. 3. Muromtseva Yu. I. Demohrafiya: navch. posibnyk / Yu. I. Muromtseva. – K.: Kondor, 2009. – 300 s.
4. Poruchyns'ka I. V. Porivnyal'nyuanalizdemohrafichnoyisytuatsiyi u Volyns'kiyoblastitaLyublins'komuvoyevodstvi / I. V. Poruchyns'ka // Zhurnalnaukovyohlyad. – 2014. – № 7(8). – S. 105–113.
5. Prybytkova I. M. Osnovydemohrafiyi: posibnykdlyastudentivhumanitarnykh i suspil'nykhfakul'tetivvyshchykhnavchal'nykhzakladiv / I. M. Prybytkova. – K.: ArtEk, 1995. – 256 s.
6. Puhach S. O. OsoblyvostimihratsiyinaseleennyaVolyns'koyioblasti u 1990-2010 rr. / S. O. Puhach, V. Y. Lazhnik // NaukovyivisnykVolyns'kohonatsional'nohouniversitytetuimeniLesiUkrayinky. – 2012. – № 9. – S. 89-94.
7. Sotsial'no-ekonomicheskoe i kul'turnoerazvitieVolynskoioblastizagodisovetskoivlasti. – Luts'k: Volynskoeoblastnoeupravleniestatistiki, 1989. – 207 s.
8. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2012 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2013. – 521 s.
9. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2013 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2014. – 509 s.
10. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2014 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2015. – 490 s.
11. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2015 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2016. – 478 s.
12. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2016 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2017. – 455 s.
13. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2017 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2018. – 457 s.
14. StatystychnyyshchorichnykVolyn' 2018 / zared. V. Naumenka. – Luts'k: Holovneupravlinnyastatystyky u Volyns'kiyoblasti, 2019. – 443 s.

Аннотация:

М. М. Мельничук, В. В. Горбач, М. М. Мельничук. ОСОБЕННОСТИ СОВРЕМЕННЫХ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ ВОЛЫНСКОЙ ОБЛАСТИ

Народонаселение, его состав и структура является основой для развития любого региона. Кризисные демографические явления, которые наблюдаются на территории Волынской области и Украине в целом несут серьезные угрозы для развития нашего государства, стабильности его экономики. Сегодня, одной из первопричин прогрессирующего депопуляции выступает не только естественное сокращение населения, но и отрицательные показатели миграционного прироста. Такие тенденции обуславливают необходимость изучения территориальных особенностей и мотивов перемены места жительства мигрирующего населения. Поэтому, данная статья посвящена исследованию характерных особенностей внешней и внутренней миграции населения Волынской области, изучению динамики миграционных процессов области в течение последних лет в связи с факторами, которые обуславливают такие изменения.

Следует отметить, что перераспределение населения в пространстве влечет за собой не только количественные, но и качественные изменения в структуре народонаселения региона. Анализ возраста мигрирующего населения позволил определить наиболее мобильную возрастную категорию среди мигрантов региона. Проведенные исследования выявили прямое и опосредованное влияние механического перемещения населения в общей структуре населения Волынской области.

Кроме того, даже внутри области наблюдается территориальная диспропорция в развитии миграционных процессов. Это явление вызвано неодинаковыми условиями проживания в различных регионах исследуемой территории. Притяжения, а затем и механическое перемещение, население к определенным территориям обусловлено рядом природных и социально-экономических факторов. В статье освещены особенности внутриобластного перемещения населения и предпосылки притяжения населения до крупных административных единиц края. В результате проведенного анализа показателей миграции, выявлено отчетливую тенденцию механического перемещения населения в областную центр исследуемой территории.

Ключевые слова: механическое движение населения, миграционный прирост населения, миграционное сокращение населения, внутренняя миграция, внешняя миграция, прибытие, убытие.

Abstract:

M. M. Melniichuk, V. V. Horbach, M. M. Melniichuk. FEATURES OF MODERN MIGRATION PROCESSES IN THE VOLYN REGION

The population, its composition and structure have direct impact on the development of any region. Today one of the most important problem in the Volyn region and Ukraine in general is crisis demographic situation. This phenomenon can cause serious threats for development of our country and stability of its economy. Except natural population decline, one of the root cause of the depopulation is negative rates of migration growth. Such trends lead to the need of studying the territorial features and main motives of people migration. So that, the main purpose of the article is to identify spatial and temporal changes in the migration processes of the Volyn region

The information base of the research includes the scientific works published by S. O. Pugach, V. J. Lazhnik, I. V. Poruchynska, Yu. I. Muromceva, I. M. Prybytkova. Furthermore, the actual information for writing was taken from the statistical yearbooks of the Volyn region. The authors used a number of general scientific and general geographical methods in the process of research. In the work comparative-geographical, historical-geographical, descriptive, statistical, cartographic, mathematical, generalization, induction and deduction methods were applied.

The article deals with the peculiarities of external and internal migration of the population in the Volyn region. The authors give information about changes in migration processes of the region in recent years and reasons of people migration.

It is important that population redistribution in space causes not only quantitative but also qualitative changes in the population structure of the region. Migration of different age groups has both positive and negative consequences. An analysis average age of migrant population has made it possible to determine the most mobile age category among the migrants in the region. The conducted researches revealed direct and mediate impact of population movement on the general structure of the population in the Volyn region.

Moreover, it is also important that there is a territorial disproportion in the migration processes within the region. This fact is caused by distinctive conditions of living in different regions of the Volyn. Reasons of people migration can be quite different. They include physics features of territory (orographic characteristic, climate conditions, water supply, etc.) and social features (better job, economic development, living standards). According to this fact, the authors give characteristic of internal migration and reasons of population's attraction to large administrative units of the region. The article emphasize that the most attractive place of living in the studied territory is its regional center, where population immigrate from other's areas in great amount each year.

Key words: mechanical movement of population, migration growth of population, migration reduction of population, internal migration, external migration, arrival, departure.

Надійшла 10.06.2020 р.

УДК 913:331.5(477)

DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.20.1.6>

Олена АФОНІНА

СУЧАСНИЙ РИНОК ПРАЦІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Виявлено тенденції скорочення рівня зайнятості та зростання рівня безробіття населення сільських територій України. Встановлено залежність ринку праці сільських територій України від освітньої і професійної підготовки зайнятого населення. Проаналізовано галузеву структуру зайнятого сільського населення. Доведено, що агросфера залишається головним місцем прикладання праці для населення сільських територій України. Показано вплив рівня оплати праці та міграційних процесів на ринок праці сільських територій України. Проведено групування регіонів України за рівнем зайнятості та безробіття сільського населення.

Ключові слова: ринок праці, сільська місцевість, зайнятість населення, безробіття.

Постановка науково – практичної проблеми. Сьогодні у сільській місцевості проживає 30,6% населення України. У деяких регіонах питома вага сільського населення змінюється від 52 до 63%. Соціально – економічні трансформації в нашій країні, особливо у сільській місцевості, набули затяжного характеру з переважанням руйнівних процесів. Це впливає на сферу трудової зайнятості населення.

Виходячи з цього, метою роботи є дослідження особливостей формування ринку праці

сільських територій України.

Актуальність і новизна дослідження. Сучасний стан ринку праці відображає неоднозначність процесів, що відбуваються у сфері зайнятості. Ситуація на ринку праці характеризується більшою напруженістю саме в сільській місцевості, де можливості працевлаштування і вибір вакансій дуже обмежені, а темпи зростання і тривалість безробіття вищі, ніж у міських поселеннях, і перевищують соціально допустимий рівень. У цих умовах детальне вив-